

Statenmededeling

Onderwerp

Aanpak Piekbelasting Noord-Brabant

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De stand van zaken Aanpak Piekbelasting voor agrarische ondernemers

Aanleiding

Met de aanpak piekbelasting wil het kabinet op korte termijn een aantal urgente doelstellingen realiseren: forse vermindering van overbelasting op stikstofgevoelige natuur, daarmee meer bewegingsruimte creëren in de gebiedsprocessen en waar mogelijk stikstofruimte creëren voor de legalisatie van PAS-melders en andere urgente maatschappelijke en economische ontwikkelingen. De overheid biedt onder de aanpak agrarische ondernemingen uitgebreide ondersteuning bij vrijwillig beëindiging van de activiteiten, of (een combinatie van) innoveren, omschakelen, extensiveren en/of verplaatsen (conform het advies van de heer Remkes). Met de aanpak beoogt het kabinet er alles aan te doen om de inzet van verplicht instrumentarium te voorkomen. Voor elk van de opties om te komen tot een reductie van de stikstofuitstoot geldt dat deze ingrijpend is voor de ondernemer. Toekomstperspectief is daarom een belangrijk uitgangspunt bij de opzet en uitvoering van de aanpak.

Er zullen diverse regelingen beschikbaar worden gesteld om hier invulling aan te geven. Op 13 juni bent u via een memo gedeputeerde op de hoogte gesteld van de kamerbrief over de Aanpak Piekbelasting, lancering van de bijbehorende website¹ en, daarmee samenhangend, de publicatie in de Staatscourant van de Landelijke beëindigingsregeling piekbelasting (Lbv-plus) en de landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv), die open staat voor een bredere groep veehouders. De LBV-plus is opengesteld van 3 juli 2023 t/m 5 april 2024, de LBV van 3 juli 2023 t/m 1 december 2023. De inzet van het kabinet is erop gericht ervoor te zorgen dat betreffende ondernemer zijn of haar toekomst met een helder perspectief tegemoet kan treden, of deze nu zijn activiteiten beëindigd of als ondernemer innoveert, extensiveert, verplaatst of doorstart met een ander

Datum

27 juni 2023

Documentnummer

GS: 5283100

PS: 5290892

¹ <https://www.aanpakstikstof.nl/aanpak-piekbelasting>

product of dienst. Deze ambitie kent ook uitdagingen en beperkingen. Want niet alle toekomstwensen of -perspectieven zullen geacommodeerd kunnen worden, bijvoorbeeld omdat deze wel moeten passen binnen de opgaven op het gebied van natuur, stikstof, water en klimaat.

Datum
27 juni 2023
Documentnummer
GS : 5283100
PS : 5290892

De ambitie van het Rijk is om de stikstofdepositie met de piekbelasters aanpak in Nederland gemiddeld met 100 mol/ha/jaar te reduceren. Hiermee zou volgens het Rijk circa de helft van de opgave in termen van de nationale doelstelling (het areaal onder de kritische depositiewaarde (KDW) in 2030) kunnen worden ingevuld.

Het Rijk en de provincie hebben afspraken gemaakt over de rol van de provincie Noord-Brabant in de uitvoering van de Aanpak Piekbelasting.

Bevoegdheid

Het is een bevoegdheid van het College van Gedeputeerde Staten om Provinciale Staten in het kader van hun uitvoerende taak te informeren over de actualiteiten m.b.t. de Aanpak Piekbelasting.

Kernboodschap

1. *De Aanpak Piekbelasting en de regelingen Lbv-plus en LBV vallen onder verantwoordelijkheid van het Rijk en worden in technische en juridische zin uitgevoerd door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).*

De doelgroep voor de Lbv-plus bestaat uit ongeveer 3.000 melkvee-, varkens-, pluimvee- en vleeskalverhouders in Nederland, die landelijk gezien de meeste stikstofneerslag op de meeste hectares overbelaste Natura 2000-gebieden veroorzaken. Om die reden kunnen zij vrijwillig gebruik maken van diverse ondersteuningsmogelijkheden om hun stikstofuitstoot fors kleiner te maken. Via een landelijke website kunnen veehouders nagaan of ze onder de doelgroep voor de regelingen vallen. De regeling kent een plafond van 975 mln. dat naar verwachting bij overschrijding wordt opgehoogd. De Lbv kent een grotere doelgroep, meer verspreid over alle N2000 gebieden. De regeling kent een plafond van €500 mln., verdeeld over drie diercategorieën. LNV heeft aangekondigd het budget bij overschrijding op te hogen, met een nieuwe openstelling onder minder gunstige voorwaarden. Indien het subsidieplafond dat per diercategorie is vastgesteld niet toereikend is om alle aanvragen binnen deze sector toe te wijzen, wordt voorrang gegeven aan de aanvragen met de grootste kostenefficiëntie. Dit betekent dat de minister een aanvraag hoger rangschikt naarmate de totale stikstofvracht van de desbetreffende veehouderijlocatie op overbelaste Natura 2000-gebieden groter is, afgezet tegen de hoogte van het subsidiebedrag. Rangschikken op totale stikstofvracht maakt dat bedrijven bij grote gebieden, zoals met name de Veluwe, altijd voor zullen gaan ten opzichte van bedrijven in Brabant.

2. *De regeling vanuit Brabantsperspectief*

Voor het aantal agrarische piekbelastende bedrijven in Brabant verwachten wij nu 265 mogelijke deelnemers voor de Lbv-plus regeling. LNV geeft prioriteit aan grote gebieden, waardoor dit aantal relatief laag uit valt ten opzichte van de relatieve omvang van de sector in Brabant. De verwachting is dat er meer vraag is. Het kan betekenen dat niet alle veehouders die overwegen gebruik te maken van de regeling, daarvoor ook daadwerkelijk in aanmerking komen. Daarom is de Lbv als alternatief van groot belang. Des te belangrijker is het enerzijds om de regelingen in Brabant zo optimaal mogelijk te benutten als bronmaatregel (de aanpak draagt nadrukkelijk bij aan de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof), en anderzijds om in gesprek te gaan met zoveel mogelijk veehouders die hun toekomst heroverwegen, waarbij naast stoppen ook andere opties aan bod komen. Het volume voor potentiële deelnemers aan de Lbv is nog onbekend. Deelnemers aan de LBV worden niet proactief benaderd zoals het Rijk van ons vraagt voor de LBV-plus, maar als zij ons benaderen worden ze op dezelfde manier bijgestaan als de mogelijke deelnemers aan de Lbv-plus. Dit is van belang voor maximale doelrealisatie, de hiermee samenhangende kosten dragen wij als provincie indien nodig zelf.

3. *De provincie Noord-Brabant zal een samenwerkingsovereenkomst ondertekenen samen met het Rijk over de uitvoering van de aanpak piekbelasters over de voorwaarden en de wijze waarop een regionaal uitvoeringsteam kan worden opgezet.*

De inzet is om lokaal uitvoering te geven en regie te voeren op het proces, door met ondernemers in gesprek te gaan om hen zo optimaal mogelijk te ondersteunen in hun keuzeproces naar de toekomst. Verschillende transitiepaden kunnen hierbij aan de orde zijn: extensiveren, omschakelen, verplaatsen en beëindigen. Ook de relatie met de gebiedsgerichte aanpak wordt hierbij gelegd. Om de uitvoering gezamenlijk vorm te geven met het Rijk, is er een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Hierin heeft ons College van Gedeputeerde Staten met LNV afspraken gemaakt over de Aanpak Piekbelasters.

Consequenties

1. *Provincie kan alleen gezamenlijk met het Rijk vormgeven aan de regeling.*

Het Rijk is verantwoordelijk voor de regeling en de uitvoering daarvan, de Provincie is opdrachtnemer in het kader van de regionale uitwerking. De landelijke communicatie, het loket, de rekentools en het zaakdossier met basisinformatie worden verzorgd door LNV of in hun opdracht door RVO.

2. *Doelgroep minder omvangrijk dan verwacht in Brabant*

Het aantal potentiële deelnemers in Brabant ligt lager dan op basis van de omvang van de veehouderijsector in Brabant verwacht zou kunnen worden. Dit heeft te maken met prioritering op grote oppervlakten stikstofgevoelige natuur. De Lbv kent bovendien een beperkter budget dat waarschijnlijk wel

Datum

27 juni 2023

Documentnummer

GS : 5283100

PS : 5290892

aangevuld zal worden maar geeft bij overschrijding ook prioriteit aan grote gebieden.

Datum

27 juni 2023

Documentnummer

GS : 5283100

PS : 5290892

3. *Een uitvoeringsteam binnen de provincie*

Ten behoeve van de uitvoering van de regeling wordt binnen de provincie een uitvoeringsteam gerealiseerd in samenspraak met het Rijk om regie te kunnen voeren op de regionale component van de uitvoering van de Aanpak Piekbelasting, waarvan de kosten worden gedekt uit een nog te verlenen Specifieke Uitkering (Spuk) vanuit het Rijk. Vooruitlopend hierop heeft LNV een toezegging gedaan op de bij het Rijk ingediende projectbegroting van maximaal €9,1 mln. Zodra de Spuk er is, zullen we hier gebruik van maken. De projectorganisatie is in staat mee te bewegen met harde financiële dekking. De kosten voor de inzet ten behoeve van de Lbv worden voor een deel niet gedekt vanuit de Spuk. De kosten voor Lbv bedragen maximaal €3 mln. We sturen actief op maximalisatie van de rijksbijdrage. Tevens zullen we de kosten scherp blijven monitoren en indien nodig bijsturen. We verwachten dat de daadwerkelijke benodigde afdekking voor eigen rekening daarmee veel lager zal uitvallen. Dit bedrag is berekend voor het worst case scenario. De provincie dekt deze kosten voor €1 mln. vanuit programma Aanpak Stikstof en voor €2 mln. vanuit bestuursakkoordmiddelen van programma Landbouw en Voedsel. Deze middelen zijn beschikbaar in 2023. We verwachten drie jaar doorlooptijd te hebben voor het hele traject. Voor de inzet van deze programmagelden ten behoeve van personele capaciteit voor de komende 3 jaren is een overheveling nodig. De financiële consequenties zullen ná ontvangst van de beschikking voor de Specifieke Uitkering Aanpak Piekbelasting middels een begrotingswijziging verwerkt worden bij het eerst daaropvolgend S&V-document.

Europese en internationale zaken

De landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) én de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) zijn op 2 mei 2023 [goedgekeurd door de Europese Commissie](#). Dit is een belangrijke stap om van start te kunnen gaan met de aanpak piekbelasting.

Communicatie

We willen de mogelijkheden van de regeling in Brabant optimaal benutten en met zoveel mogelijk veehouders in contact komen om hen te ondersteunen in hun keuzeproces én in het vervolgproces. De uitvoeringscommunicatie van de aanpak piekbelasting is een gedeelde verantwoordelijkheid van LNV en de provincies. Het Rijk is aan zet voor de inhoudelijke communicatie over de regelingen en doet dit met onder andere een landelijke website met rekentool. De inzet vanuit Brabant is gericht op het breed (verder) onder de aandacht brengen van de regelingen en op de ondersteuning van de uitvoeringsaanpak, onder meer via www.aanpakstikstofbrabant.nl/piekbelasting. De communicatie is verder gericht op informeren en betrekken van (het netwerk rond) veehouders en onze overheids- en maatschappelijke partners.

Vervolg

Via de periodieke statenmededeling actualiteiten stikstof en landelijk gebied blijven wij uw Staten steeds op de hoogte houden van de actualiteiten in het stikstofdossier en de transitie landelijk gebied, waar de voortgang van de piekbelastingaanpak integraal in zal worden meegenomen. Na ontvangst van de beschikking voor de Specifieke Uitkering Aanpak Piekbelasting zullen de financiële consequenties van de Spuk en de financiële consequenties voor de inzet

van maximaal €3 mln beschikbare programmageld in het boekjaar 2023 ten behoeve van personele capaciteit voor Lbv in de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 worden verwerkt in de begroting bij een daaropvolgend S&V-moment.

Datum

27 juni 2023

Documentnummer

GS : 5283100

PS : 5290892

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. P.J. Buijtels

Programmamanager: de heer A. Meulepas, (06) 27 74 50 53,
ameulepas@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer M. van Bavel, (06) 18 30 32 96,
mvanbavel@brabant.nl